

III MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi, Narodna skupština nije donosila zakone sa posebnim implikacijama po medijski sektor, ali je zato vođena javna rasprava o Nacrtu zakona o javnom informisanju i medijima.

1. *Zakon o javnom informisanju i medijima*

Skupovi na kojima se raspravljalo o Nacrtu zakona o javnom informisanju i medijima, održani su u Novom Sadu, Novom Pazaru, Nišu i Beogradu. Najavljeno je da će se na javnoj raspravi uskoro naći i Nacrt zakona o elektronskim medijima.

Održane javne rasprave su pokazale nekoliko stvari. Pre svega, tema koja je dominirala, odnosila se na pitanje postojanja tzv. regionalnih javnih servisa, iako, formalno gledano, Nacrt zakona o javnom informisanju i medijima ne reguliše ovo pitanje, već samo predviđa obaveznu privatizaciju postojećih javnih medija na nivou opština i gradova. Same rasprave obeležila su suprotstavljena stanovišta predstavnika medija u nekom obliku javnog vlasništva i medija u privatnom vlasništvu. Naročito je apostrofirano pitanje opstanka javnih medija posle obavezne privatizacije. Rasprava je često izlazila iz okvira argumentovane razmene mišljenja a posebno je do kulminacije došlo u Nišu, gde je atmosfera konstantno bila na ivici incidenta. Pored toga, upečatljiv je bio izostanak konkretnih predloga koji bi trebalo da poboljšaju sam tekst zakona, a govornici su se, posebno oni iz medija u državnom vlasništvu, uporno vraćali na pitanje privatizacije koje je rešeno već Strategijom razvoja sistema javnog informisanja, a ne ovim Nacrtom. Naime, Nacrt je, polazeći od Strategije, jasno postavio i pravno regulisao princip napuštanja države iz vlasništva u medijima, osim za pojedine izuzetke koji su kao takvi pomenuti. Pitanje tzv. regionalnih javnih servisa je, nažalost, i u samoj Strategiji bilo loše rešeno. Iako ni u Strategiji nije bilo predviđeno da će se postojeći javni mediji na nivou opština i gradova po automatizmu transformisati u regionalne javne servise, njihovi predstavnici uporno su napadali Nacrt, kao akt gušenja svojih medijskih kuća.

Nažalost, rasprava o Nacrtu zakona o javnom informisanju i medijima, predstavljala je zapravo raspravu o poslovnom modelu, pri čemu su protivnici Nacrta zagovarali neposredno budžetsko finansiranje medija kao jedini održivi poslovni model na medijskoj sceni u Srbiji. Već i sam pokušaj

Nacrta da učini transparentnijim mehanizam na koji država javnim sredstvima interveniše na medijskoj sceni, te da se spreči dalje narušavanje konkurencije subvencionisanjem tromih, ekonomski neefikasnih i često servilnih javnih medija, dočekan je na nož kao narušavanje prava građana, posebno u unutrašnjosti, da budu informisani o stvarima od regionalnog i lokalnog interesa. Relativno mala grupa medija, koju čini par desetina neprivatizovanih javnih radio i TV stanica na nivou opština i gradova, i njihov partikularni interes da imaju obezbeđene finansije, bez obzira na kvalitet usluge koju pružaju i bez obzira na to da li javna sredstva troše racionalno ili ne, uzurpirala je javnu raspravu i realno sprečila da se o bilo čemu drugom razgovara. Navodnom brigom za informisanje od značaja za regionalne i lokalne zajednice, pokušala se prikriti činjenica da država troši milionska sredstva na informisanje, a da oko 80% tih sredstava biva dodeljeno privilegovanom krugu koga čini manje od 10% medija u Srbiji, da biva dodeljeno mimo jasno definisanog mandata koji bi takvi mediji trebalo da vrše i da biva dodeljeno bez delotvorne kontrole načina na koji se javna sredstva troše. Dopuštanje maloj grupi medija da zloupotrebi javnu raspravu, doprinelo je tužnom utisku da ta rasprava nije ostvarila svoju svrhu, a da su u njoj posebno izostali konstruktivni predlozi koji bi tekst Nacrta mogli da poboljšaju.